

Ужжєн

Газета Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

№12 (327)

27 грудня 2023 року

Видається з 1933 року

З РІЗДВОМ І НОВИМ 2024 РОКОМ!

Дорогі сквородинівці! Ще один неймовірно важкий рік прожили ми разом з нашою Батьківщиною в умовах агресії рф. Але український народ, наші героїчні захисники продовжують дивувати світ стійкістю, незламністю, героїзмом.

Сквородинівці продемонстрували в 2023 році згуртованість до збереження нашого навчального закладу, його контингенту, подальшого розвитку освіти в Україні в умовах війни, волю до Перемоги, за що хочу подякувати кожному члену нашого колективу.

У червні ми здійснили випуск бакалаврів, які поповнили ряди стійких і непереможених бійців-освітян Харківщини й України, здатних виховувати справжніх громадян і патріотів України, створювати умови для безпечного життя й мирного співіснування в суспільстві, долати життєві перешкоди й рухатися до Перемоги. Незважаючи на величезні труднощі прикордонного міста, у серпні ми зробили гідний набір пер-

шокурсників бакалаврів і магістрів на денну й заочну форми навчання, у жовтні провели урочисту посвяту в науковці нових докторантів і рекордну кількість аспірантів, серед яких є іноземні здобувачі. Науковці університету протягом року провели наші традиційні міжнародні і всеукраїнські конференції, відкриті лекції, зробили численні наукові публікації у вітчизняних і закордонних журналах, запросили в коло друзів нових іноземних партнерів з вишів усіх континентів.

Напередодні грудневих свят хочу сердечно Вас привітати з Різдвам Христовим і Новим роком! Від душі бажаю кожному з Вас міцного здоров'я, успіхів у праці та навчанні, любові, добробуту, родинного затишку, наснаги, безмежного щастя, невичерпної енергії, миру та процвітання України!

З пошаною до кожного і вірою в Перемогу
ректор університету **Юрій Бойчук**

ПЕРЕМОЖЦІ КОНКУРСУ «СКВОРОДИНІВСЬКИЙ ОЛІМП СЛАВИ — 2023»

У зв'язку із проведенням загальноуніверситетського конкурсу «СКВОРОДИНІВСЬКИЙ ОЛІМП СЛАВИ — 2023» на підставі рішення комісії було відзначено кращих співробітників за номінаціями:

«Людина року»: Денисенко А.О. — к. пед. н., доц. каф. освітології та ІП, фізико-мат. ф-т; Гавриш І.Л. — зав. навчально-метод. лабор. комп'ютер. технологій в освіті та комп'ютер. адміністрування.

«За відданість професії»: Ходек К.О. — провід. економіст; Рахуба Н.М. — провід. фахівець з публічних закупівель; Романовська О.І. — зав. науково-метод. відділу наук. бібліотеки; Касьянова Г.І. — ст. інспек. центру міжнародн. освіти; Алієв Еміль Магамед Оглі — інженер навчально-метод. лабор. комп'ютер. технол. в освіті та комп'ютер. адміністрування; Клімова Т.В. — фахівець 1 катег.; Алієв Магамед Аллахар-Оглі — голов. інженер; Злотник Л.В. — нач. відділу постачання.

«Громадський діяч»: Ковтун А.В. — к. пед. н., доц. каф. теорії, технологій і методик дошк. освіти, ф-т дошк. освіти; Чаус Д.В. — доц. каф. образотв. мистецтв, ф-т мистецтв.

«Волонтер»: Боярська-Хоменко А.В. — д. пед. н., доц., вчений секретар; Варич Н.І. — к. філол. н., доц. каф. українознавства і лінгводидактики імені проф. О.Г. Муромцевої, УМЛФ імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка; Кузьмичова В.А. — к. пед. н., доц. каф. музичн. мистецтв, ф-т мистецтв; Скрипник Н.Г. — викл. каф. психол., ф-т соц. і поведінк. наук.

«За внесок у сучасну Сквородіану»: Ткаченко Л.П. — д. пед. н., проф., зав. каф. теорії і метод. виклад. філол. дисц. у дошк., початк. і спец. освіті, ф-т початк. навч.

«Кращий наставник молоді»: Доля Ю.В. — ст. викл. каф. теорії, технологій і методик дошк. освіти, ф-т дошк. осв.; Косиченко В.А. — ст. викл. каф. хореогр., ф-т мистецтв; Науменко Н.В. — к. пед. н., доц. каф. здоров'я людини, реабілітол. і спец. психол., ф-т природ., спец. і здоров'язбереж. осв.

«Краща кафедра з профорієнтаційної роботи»: каф. інформатики, фізико-мат. ф-т (зав. каф. проф. Олещенко Н.В.); каф. української мови імені проф. Л.А. Лисиченко, УМЛФ імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка (зав. каф. доц. Щербак Н.В.); каф. цивільно-правов. дисц. і трудов. права імені проф. О.І. Процевського (зав. каф., д. юрид. н., проф. Коваленко О.О.).

«Викладач очима студентів та аспірантів»: Кузнецов М.А. — д. психол. н., проф. каф. психол.; Собко І.М. — к. наук з ФВ і спорту, доц. каф. олімп. і профес. спорту та спорт. ігор, коорд. з вихов. роботи ф-ту ФВ і спорту; Радчук О.В. — д. філол. н., доцент каф. зарубіж. літ. та слов'ян. мов; Щаблікіна Т.А. — д. пед. н., проф. каф. англ. філол.; Собченко Т.М. — д. пед. н., проф. каф. освітології та ІП; Безрук О.О. — к. політ. н., доц., зав. каф. політол., соціол. і культурол.; Марченко В.В. — д. юрид. н., проф. каф. державно-правов. дисц., кримін. права і процесу.

«Кращий науковець»: Гречаник О.Є. — к. пед. н., доц., зав. каф. основ управл. ІПОМ; Серяков С.О. — к. іст. н., доц. каф. всесвітн. історії, коорд. з наук. роботи, ф-т іст. і права.

«Кращий молодий науковець»: Коваленко В.Є. — к. психол. н., доц., зав. каф. спец. педагогіки, ф-т природн., спец. і здоров'язбереж. осв.; Башкір О.І. — д. пед. н., проф. каф. освітології та ІП.

«Інноваційний прорив року»: Паньок Т.В. — д. пед. н., проф., зав. каф. образотв. мистецтва; Чаплигіна А.Б. — д. біолог. н., проф., зав. каф. зоології.

«Міжнародна наукова діяльність»: Гуліч О.О. — к. філол. н., доц. каф. теорії і практики англ. мови, коорд. з вихов. роботи фізико-мат. ф-ту.

«Краща кафедра з наукової роботи»: каф. технологій дистанц. навч. та цифрової дидактики в дошк. осв. (зав. каф., д. пед. н., проф. Доценко С.О.).

Наталія Борисенко, проректор з навч.-виховної роботи

КОЗАЦЬКОМУ РОДУ НЕМА ПЕРЕВОДУ

«Хто не знає свого минулого, той не вартий свого майбутнього», — ці слова стали лейтмотивом чудового свята «Посвята в козацата», яке відбулося в Салтівському р-ні. 40 учнів стали юними захисниками нашої країни та її майбутнього гордістю.

Урочисто звучали слова клятви з уст учнів, які присягнулись на вірність Україні, поклялись, що вивчатимуть історію і традиції українського народу.

Тепло привітали юних козачат голова Адміністрації Салтівського р-ну Харківської міськради Олексій Толпій, ректор ХНПУ імені Г.С. Сковороди, Отаман

12 грудня в місті Первомайському Харківської обл. відбулася посвята в козачата вихованців гуртків національно-патріотичного напрямку «Захисник України» Будинку дитячої та юнацької творчості.

Захід був організований та проведений спільними зусиллями ХНПУ імені Г.С. Сковороди та представниками органів місцевого самоврядування Первомайської територ. громади. Перед учнями, освітянами, батьками, членами громади виступив і провів посвяту ректор ХНПУ імені Г.С. Сковороди, проф., член-коресп. НАПН України, генерал-отаман Українського козацтва Юрій Дмитрович Бойчук. Міський голова Микола Миколайович Бакшеев у своєму вітальному слові відзначив особливу роль розвитку козацького руху й національно-патріот. виховання в умовах російсько-української війни. Ректор Юрій Бойчук нагородив Почесною відзнакою ХНПУ імені Г.С. Сковороди М.М. Бакшеева за вагомий особистий внесок у розвиток освіти, організацію освітнього процесу під час воєнного стану, національно-патріот. виховання молодого покоління, а також плідну співпрацю з ун-том.

громадської організації ОНОЦ Українського козацтва імені Г.С. Сковороди Юрій Бойчук та побажали всім впевнено крокувати козацьким шляхом, шанувати традиції та зміцнювати нашу єдину державу — Україну!

Захід, присвячений козацькій родині, став яскравим прикладом того, що всі ми — нащадки козацької слави, традицій, мудрості. Маленькі учні, став козацатами, будуть частиною великої козацької родини.

Під час свята звучали музичні вітання, демонструвалися елементи козацького двобою, діти відвідали виставку портретів Українських гетьманів та дізналися про їх життя. А закінчилося дійство смачною козацькою кашею.

Хай живе козацька слава, хай живе козацький дух!

Перед козачатами виступили ун-ський гурт «Слобода», професори, декани, доценти, аспіранти, студенти і співробітники.

Висловлюємо щирі подяку за організацію цього заходу міському голові М.М. Бакшееву, заст. міського голови Н.П. Харченко, нач. відділу освіти А.Р. Садченко, директорів Будинку дитячої та юнацької творчості Ю.О. Потапові, мешканцям Первомайської територ. громади.

ТИЖДЕНЬ СКВОРОДИ

ХНПУ імені Г.С. Сковороди живе й успішно розвивається під захистом свого патрона — філософа любові, свободи та справедливості. Щирість і мудрість перетворили Григорія Сковороду на символ української культури. Традиційно й цього року в Ун-ті до його Дня народження в рамках Тижня Г.С. Сковороди проведено чимало наук. заходів.

На ф-ті інозем. філології в режимі онлайн відбулася презентація фільму «Мудрість Григорія Сковороди крокує світом» для здоб. II (магістерськ.) РВО (серія «Крайнознавчі студії»).

Ф-т дошк. освіти провів майстер-клас «Мудра іграшка» Григорія Сковороди в малюнках дітей та в логіко-математич. завданнях для дітей старшого дошк. та молодшого шкіль. віку (за мотивами байок Г. Сковороди); Сковорода-квест «Психосоціальна підтримка студентів за допомогою байок Григорія Сковороди»; віртуальну виставку наук. і навчально-метод. робіт здобувачів ВО до дня народження Г. Сковороди; бесіду для здоб. освіти «Філософія серця Г. Сковороди».

На фізико-матем. ф-ті каф. освітології та ІП провели КС на ф-ті іноз. філології в межах вивчення дисципліни «Академ. доброчесність та інтелектуальна власність» на теми «Твори Григорія Сковороди: інтелектуальна чи народна власність?» та «Г.С. Сковорода очима викладача закладу вищої пед. освіти». Відбулася презентація збірки студентських есе «Вибір вчительської професії за сродністю». На каф. математики відбулося засідання Всеукраїнського КС «Стежки Сковороди очима студентів». Науково-пед. працівники каф. фізики і хімії провели КС «Віртуальні пам'ятки про Григорія Сковороду». На каф. інформатики відбулися онлайн-вікторина для студентів фізико-матем. ф-ту «Г.С. Сковорода — український філософ, богослов, поет, педагог»; конкурси авторських ігрових програм за байками Г.С. Сковороди і 3D-моделей скульптур героїв його байок.

Для викладачів і студентів зі спец-ті 073 Менеджмент (Ін-т післядипломної освіти і менеджменту) було проведено вебінар-роздум «Осучаснений Григорій Сковорода», підготовлений випускницею ІПОМ Мариною Бабич.

Ф-т початк. навч. підготував і провів КС «З іменем Сковороди прямуємо в майбутнє»; наук. студії «Григорій Сковорода — український Сократ»; наук. дебати «Життя Г.С. Сковороди: міфи та реальність», а також цікавий захід, присвячений Г.С. Сковороді, — філософська кав'ярня «Слідами генія».

На базі ХНПУ імені Г.С. Сковороди за сприяння каф. філософії відбулася IX щорічна міжнародна НПК «Під знаком Григорія Сковороди: зоряний час української культури» — із підзаголовком «Незламність у битвах зі злом: заповіт Сковороди українцям і людству», мета якої — розгляд крізь призму літ-ної, філософ. та пед. спадщини Григорія Сковороди сучасних зароз цивілізаційного поступу людства, а також узагальнення досвіду України в героїчному протистоянні російськ. агресії й боротьбі зі світовим злом.

1 грудня на філософській секції з доповідями виступили д-р філос. н., проф. Берлінського техн. ун-ту, поч. д-р ХНПУ імені Г.С. Сковороди Кристоф Асмут; д-р філос. н., проф., член-кор. НАН України, дир-р Ін-ту філософії НАН України Анатолій Ермоленко; д-р філос. н., проф., зав. каф. філософії нашого ун-ту Марія Култаєва.

4 грудня було продовжено роботу конференції та висвітлено такі актуальні питання: війна і мир у творчій спадщині Сковороди; сучасні наративи війни й миру та їх медійні аналоги; морально-етичні стовпи незламності; консолідація націй в часи війни: політичне та пед. завдання; діти і війна: знищення і відновлення дитинства. Пленарне засідання відкрив ректор ХНПУ імені Г.С. Сковороди проф. Юрій Бойчук. Він привітав делегацію науковців на чолі з ректором Ун-ту Григорія Сковороди в Переяславі — проф. Віталієм Коцуром. Присутній на конференції Микола Томенко — політик і громад. діяч, ініціатор просвітницької акції «Твій Шевченко» та проекту «Рідна країна» — виступив із доповіддю «Українізація, дерусифікація і деколонізація освітнього процесу: іст. досвід та реалії воєнного стану». Також до дня Святого Миколая політик передав подарунки для перинатального центру в Харкові.

Світлана Бережна, проф., проректор з наук., інновац. і міжнарн. діяльності

ПРЕМІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

21 грудня 2023 року Верховна Рада України проголосувала за Постанову «Про присудження Премії ВР України молодим учням за 2022 рік», в якій відзначені наукові роботи вчених ХНПУ імені Г.С. Сковороди:

«Сучасна математична освіта: методологія, теорія, практика» — Жерновнікова Оксана Анатоліївна — д. пед. н., проф. каф. математики фізико-матем. ф-ту;

«Створення інклюзивно-мистецького освітнього середовища закладу вищої освіти» — Боярська-Хоменко Анна Володимирівна — д. пед. н., доц., зав. каф. освітології і ІП.

ЗБОРИ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ

26 грудня у головному корпусі ун-ту відбулися щорічні загальні збори трудов. колективу ХНПУ імені Г.С. Сковороди, де офлайн і онлайн були присутні НП працівники, співробітники усіх структурних підрозділів ун-ту, а також здобувачі вищої освіти.

Головними питаннями порядку денного стали: 1. Звіт ректора ун-ту д. пед. н., проф., Ю.Д.Бойчука та його оборонення. 2. Про виконання колективного договору (С. Білецька).

Збори труд. колектива під час голосування визнали роботу ректора Юрія Дмитровича Бойчука у 2023 р. задовільною. Присутні одноголосно підтримали тезис ректора, що саме у педагогічних ун-тах відбувається плекання особистості майбутнього вчителя, забезпечується спадкоємність кращих традицій пед. освіти, реалізується інтеграція шкільного й ун-тського освітньо-виховного процесу.

СПІВПРАЦЯ МИТЦІВ

Міжнародна співпраця сьогодні — це не виклик часу, а важлива умова для сучасного закладу ВО бути інноваційним лідером на місцевому, регіональному, національному та міжнародному рівнях.

Одним із прикладів успішної колаборації закладів-партнерів у межах програми Erasmus+ стало відкриття спільної виставки художніх робіт здобувачів ВО каф. образотв. мист-ва. ХНПУ імені Г.С. Сковороди та студентів Естфольдського ун-тського коледжу у виставковому залі коледжу м. Халден (Норвегія).

Завідувачка каф. образотв.

мист-ва. нашого ун-ту — д. п. н., проф. **Т.В. Паньок** — представила 25 творчих робіт здобувачів бакалаврського та магістерського РВО ф-ту мистецтв, які виконані різними техніками та належать до різних жанрів. Відвідувачі виставки були вражені рівнем виконання українських студентських робіт, які викликали в них значне зацікавлення. Особливо гостей заходу вразив наш регіональний бренд — петриківський розпис, тому адміністрація Естфольдського ун-тського коледжу запросила наших студентів для проведення спільного майстер-класу з петриківського розпису. Разом із тим відвідувачі зазначили позитивне враження від художніх методів доцент. каф. мов, літ. та культури Ун-тського коледжу Естфолда **Маріанни**

Андресен та її вихованців, які представили творчі пошуки за мотивами робіт В. Кандинського.

Окрім організації виставки, проф. Паньок Т.В. провела дві гостьові лекції, присвячені історії українського мистецтва. На лекціях були присутніми представники української діаспори в Норвегії.

Спільні міжнародні заходи сприяють обізнаності здобувачів і співробітників партнерських закладів освіти в культурній спадщині обох країн, інновацій та особливостях навч. процесу, є потужним ресурсом для обміну досвідом у різних галузях освіти й культури. Сподіваємося на подальшу плідну співпрацю двох творчих кафедр.

О. Гуліч, координатор міжнародних проєктів ун-ту

Конференції

23 листопада на ф-ті історії і права відбулася традиційна XV НПК з міжнародною участю «Актуальні проблеми методики навчання історії, правознавства, громадянської освіти та географії».

Разом із нашим Ун-том співорганізаторами заходу стали Глухівський НПУ імені Олександра Довженка і Поморський ун-т у Слупську (Республіка Польща). На початку конференції вітальні промови виголосили проректор з наук, інновац. і міжнародної діяльності ХНПУ імені Г.С. Сковороди, проф. **Світлана Бережна**; проректор з науково-пед. роботи Глухівського НПУ, д. пед. н., проф. **Григорій Луценко**; проф., доктор габілітований **Роман Томашевський** (Ін-т педагогіки, Поморський ун-т у Слупську).

На пленарному засіданні були заслухані три доповіді (Андрія Гриценка, Романа Томашевського й Ольги Ніколаєнко), які розкривали різні аспекти одного з ключових тематичних вимірів конференції — використання іст. джерел і відбутків історіографії в навч. процесі. Доповіді викликали інтерес в аудиторії, спричинили численні запитання та жваве обговорення.

Харків – 2023

Під час конференції плідно працювали 4 тематичні секції, наприкінці яких відбулася тематична дискусія «Розвиток сучасної освіти в Україні: нові виклики та випробування» (співмодератори — Сергій Серяков, Тотраз Місостов), підбиття підсумків роботи секцій та ухвалення заключної резолюції конференції. Загалом у її роботі взяло участь понад 50 учасників, 3 з яких — представники закорд. навч. закладів.

Доценти **С. Серяков**, **Т. Місостов** ф-ту іст. і права

10 листопада 2023 року в нашому ун-ті відбулася II Міжнародна НПК англ. мовою «Навчання і викладання: після війни та під час миру».

У конференції взяли участь понад 200 науковців з університетів Великобританії, Норвегії, Албанії, Франції, В'єтнаму, Індії, Бразилії, Туреччини. Модератор — проф. Ілона Костікова.

Відкрила пленарне засідання проректор **Світлана Бережна**, яка підкреслила, що наш ун-т «об'єднав викладачів та здобувачів освіти спільними наук. проєктами, дослідженнями, участю у круглих столах, конференціях, роботою над сумісними публікаціями».

На секційних засіданнях продовжилася плідна дискусія норвезьких колег про дії для сталого розвитку освіти, албанських колег про виміри лідерства та потреби в освіті і практичних шляхів заохочення, колег із близькосхідного ун-ту Північного Кіпру про оцінку практики стратегічного планування керівників закладів освіти тощо.

Проф. **Ілона Костікова**

ДВІЧІ ЗАСЛУЖЕНИЙ МАЙСТЕР СПОРТУ

Разом із Федерацією підводного спорту та підводної діяльності України вітаємо випускницю ф-ту ФВ і спорту нашого ун-ту, чемпіонку та рекордсменку світу **Катерину Садурську** з присвоєнням спортивного звання «Заслужений майстер спорту України».

Таким чином, Катерина має це спортивне звання за двома видами спорту: синхронному плаванні і фрідайвінгу.

СВІТ ЛОВИВ ЙОГО, ТА НЕ СПІЙМАВ

Григорій Сковорода — це видатна постать в українській історії, філософії, літературі, музиці та вітчизняній педагогіці, життя та творчість якого викликають захоплення, безмежну повагу та безліч роздумів, зокрема і у мене. Тому хочу поділитися з читачами газети деякими думками про цю незвичайну особистість.

Перше, що привертає увагу, — це його широкий кругозір та ерудиція. Він знав декілька мов, володів знаннями в галузі географії, природознавства, теології. Був не тільки теоретиком, а й практиком, який мандрував різними країнами, спілкувався з ученими, митцями, простими людьми. Співав, грав на музичних інструментах... Г.С. Сковорода не зацілювався лише на одній сфері діяльності, а проявляв свої здібності всюди, де тільки міг.

Друге, що вражає, — це його філософська система, яка базується на ідеї гармонії між людиною та природою, розумом та серцем, волею та долею. Чого тільки варті його афоризми про щастя. Григорій Савич стверджував, що щастя живе в серці кожного, просто треба його пізнати й осягнути. Також Г.С. Сковорода вважав, що кожна людина на цьому світі має своє призначення, яке вона повинна знайти й реалізувати. Він закликав людей слухати свій внутрішній голос, а не зовнішні авторитетів, бути вірними своїм ідеалам, а не наслідувати інших. Він відстоював свободу думки та вибору, критикував соціальну нерівність.

Третє, про що також варто зазначити, — це його літературна майстерність. Він написав чимало творів, які мають глибокий зміст. До нас дійшли і пісні, і байки, і філософські тексти

(згадаймо, наприклад, збірки «Сад божественних пісень» і «Байки харківські»).

Цей філософ і поет став нашим національним героєм. Як відомо, росіяни намагалися стерти українську ідентичність, зокрема і шляхом знищення всього, що пов'язане з нашими легендарними постатями. І от після ракетного удару, який здійснили російські варвари по нашому ун-ту, пам'ятник Сковороді вцілів. І в цьому ми побачили знак: Григорій Савич став символом нескореності та незламності нашого народу. Вистояв він — вистоїмо і ми. Це аксіома, яка доведенню не підлягає. «Світ ловив його, та не спіймав» — недарма я так назвав цей текст, посилаючись на легендарний вислів нашого генія. Адже дійсно: та філософська концепція, яку він закріпив у своїй багатогранній діяльності, той творчий доробок, який він залишив нам у спадок — поза часом і простором. Григорій Савич Сковорода — це людина, яка писала про вічне і згодом сама стала вічністю.

День народження Г.С. Сковороди

Владислав Никоненко,

група 11 Ф., УМЛФ, позаштат. коресп. газети «Учитель»

РОБОТУ СВОЮ ЛЮБЛЮ ЩИРО І НАТХНЕННО

Майже 20 років Олена Геннадіївна Коробкіна, випускниця Харківського держ. ін-ту культури за спец. «Бібліотекознавство і бібліографія», працює в Науковій бібліотеці ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 6 з яких очолює НБ. Напередодні Різдва вона поспілкувалася з нашим кореспондентом.

Розкажіть про нашу бібліотеку. Як змінився склад і режим роботи під час війни?

О.К.: НБ ХНПУ імені Г.С. Сковороди відіграє важливу роль у підтримці освітнього процесу, наук. діяльності в ун-ті. Бібліотека забезпечує своїм користувачам доступ до різноманітних джерел інформації; надає консультації, допомогу

кинуто меблі. На щастя, книжковий фонд не постраждав.

Які форми роботи зі студентами використовує бібліотека під час дистанц. навчання?

О.К.: В умовах дистанц. навчання ми застосовуємо всі можливі засоби комунікації (мобільний зв'язок, електр. пошту, месенджери, соцмережі). Наші користувачі 24/7 мають

вільний доступ до електр. інформац. ресурсів НБ (репозитарію ун-ту, електр. бібліотеки, електр. каталогу); міжнародних освітньо-наук. е-ресурсів. Важливою складовою інформац. забезпечення освітнього процесу в ун-ті є проведення НБ освітніх онлайн-заходів (у 2023 р. проведено 30) для здобувачів освіти ун-ту: з академ. доброчесності; тренінгів щодо використання електр. інформац. ресурсів НБ, їхніх пошукових можливостей; послуг і сервісів для здобувачів ун-ту.

Розкажіть про участь бібліотеки в міжнародних проєктах.

О.К.: Важливим для НБ ХНПУ імені Г.С. Сковороди є продовження міжнародної співпраці (відбулось 3 онлайн-зустрічі) з НБ Cardiff Metropolitan University, розпочатої в 2022 р., під час яких обговорювалися напрямки співробітництва, обмін бібліотечно-інформац. ресурсами, доступ до ресурсів бібліотеки Кардіффського ун-ту та ін.

Для співробітників НБ (О. Коробкіної та С. Мажири) найважливішою подією 2023 р. стало стажування за програмою академ. мобільності Erasmus+ на базі Ун-ту Адама Міцкевича в Познані (Польща) в Міжнародній літній школі.

Чи надходить нова література під час війни?

О.К.: Так, здебільшого за рахунок подарунків ректора ун-ту Ю.Д. Бойчука, науково-пед. працівників ун-ту.

Чи вдається зберегти книжний фонд НБ у корпусі на Валентинівській?

О.К.: 6 липня 2022 р. внаслідок прямого влучання російської ракети постраждали приміщення бібліотеки: відділ комплектування й технічн. обробки документів, читальний зал № 3, абонемент № 1, у яких були вибиті вікна, пошкоджено стіни, двері, пере-

сів НБ, їхніх пошукових можливостей; послуг і сервісів для здобувачів ун-ту.

Розкажіть про участь бібліотеки в міжнародних проєктах.

О.К.: Важливим для НБ ХНПУ імені Г.С. Сковороди є продовження міжнародної співпраці (відбулось 3 онлайн-зустрічі) з НБ Cardiff Metropolitan University, розпочатої в 2022 р., під час яких обговорювалися напрямки співробітництва, обмін бібліотечно-інформац. ресурсами, доступ до ресурсів бібліотеки Кардіффського ун-ту та ін. Для співробітників НБ (О. Коробкіної та С. Мажири) найважливішою подією 2023 р. стало стажування за програмою академ. мобільності Erasmus+ на базі Ун-ту Адама Міцкевича в Познані (Польща) в Міжнародній літній школі.

Чи надходить нова література під час війни?

О.К.: Так, здебільшого за рахунок подарунків ректора ун-ту Ю.Д. Бойчука, науково-пед. працівників ун-ту.

Що буде з російськомовн. фондами навч., методич. і художньої літ.?

О.К.: Згідно з Рекомендаціями Міністерства культури та інформац. Політики України щодо актуалізації бібліотечних фондів у зв'язку зі збройною агресією РФ проти України в 2023 р. проведено ретельну роботу з вилучення зношеної та морально застарілої літ. (13221 прим.), зокрема періоду СРСР, російських книг пропагандистського характеру.

У яких акціях для ЗСУ бере участь бібліотека?

О.К.: Співробітники бібліотеки неодноразово долучалися до збору коштів на підтримку ЗСУ. У жовтні 2023 р. НБ започаткувала акцію «Подаруй книгу захиснику України!». Ми збираємо книги української, світової класики, сучасну літ. українською мовою для білців, які проходять лікування та реабілітацію у військово-мед. клінічн. центрі Північного регіону (м. Харків). Книги для наших захисників можна передати до читального залу бібліотеки по вул. Алчевських, 29.

Про що мріє директор бібліотеки?

О.К.: Мрію про оновлений бібліотечний фонд, сучасні бібліотечні простори, комфортні й максимально зручні для навчання, спілкування, групової та індивід. роботи наших користувачів. Але передусім мрію про нашу Перемогу! Щоб усе було добре в моєй сім'ї: у чоловіка, дітей, батьків.

Шановні колеги, друзі! Щиро бажаю щасливих, сповнених світла й любові Різдвяних свят та омріяної Перемоги в Новому 2024 році!

Розмовляла **Ірина Бикова**

ЗОЛОТЕ СЕРЦЕ СКОВОРОДИНІВЦІВ

Указом Володимира Зеленського за вагомий особистий внесок у надання волонтерської допомоги та розвиток волонтерського руху відзнакою Президента України «Золоте серце» нагороджено випускницю ХНПУ імені Г.С. Сковороди:

Альону Айвазян (худграф ф-т), волонтерку, директорку благодійної організації «Благодійний фонд «Хелп Армі Мир»;

Надію Савинську (природн. ф-т), виконавчу директорку благодійної організації «Благодійний фонд «Співдія».

ГЕРОЇ БУДНІВ

Щороку 5 грудня в усьому світі відзначають Міжнародний день волонтерів.

Особливо актуальним це свято є сьогодні, адже на плечах волонтерів лежить неабияка допомога та відповідальність під час війни. Ми вітаємо кожного волонтера, кожну людину, що не стоїть осторонь подій в Україні. Прийміть щирі вдячності за вашу працю, за посмішку, наполегливість, за вміння розпізнати потреби людей і вчасно допомогти, за ваші палкі серця, що зіграють людські душі! Уклінно ДЯКУЄМО всім, хто є міцною, надійною, відданою опорою захисників України!

З гордістю вітаємо ст. викладача каф. фізики і хімії **Винника Олександра Федоровича** з високою нагородою від добровольчого батальйону — медаллю «За гідність та патріотизм»! Дякуємо Олександру Федоровичу за всім волонтерам за Ваш волонтерський внесок у ПЕРЕМОГУ!

ЮВІЛЕЙ

5.12.2023 святкувала свій ювілейний день народження к. фізико-матем. н., доц. каф. фізики і хімії ХНПУ імені Г.С. Сковороди **Наталія Володимирівна Глейзер**.

Наталія Володимирівна працює на каф. фізики і хімії з вересня 2021 р. та викладає для студентів фізико-матем. ф-ту та ф-ту природн. спец. та здоров'язбережув. освіт. денної та заоч. форми навч. такі дисципліни, як «Молекулярна фізика і термодинаміка», «Класична механіка», «Методи математичної фізики», «Біофізика», «Фізика і методика викладання фізики в інтегрованому курсі», «Електродинаміка», «Фізичні основи робототехніки», «Вибрані питання астрономії та методики навч. астрономії».

Здійснює керівництво наук. роботою студентів фізико-матем. ф-ту. Окрім викладацької діяльності, веде активну наук. роботу, має понад 50 наук. та науково-методич. праць, опублікованих у вітчизняних та закордонних виданнях; є членом Вченої ради та виконує обов'язки координатора з наук. роботи фізико-матем. ф-ту.

Наталія Володимирівна — не лише сумлінний викладач, а й творча особистість, яка використовує особистісно-орієнтований підхід до викладання, є комунікабельним та незамінним членом колективу каф. фізики і хімії. Вона користується авторитетом серед колег, а для здобувачів — це вимогливий викладач-фахівець та водночас коректна і чуйна людина.

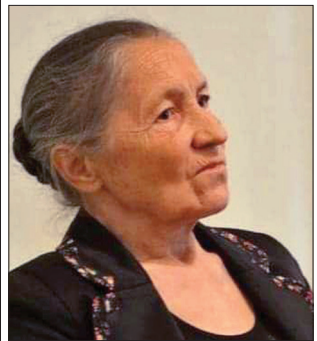
Колектив фізико-матем. ф-ту щиро вітає Наталію Володимирівну — розумну, мудру, талановиту, багатогранну, закохану у фізику та свою професію людину — з ювілеєм! Справжнє мистецтво Наталії Володимирівни цінувати й любити життя вражає та навчає інших! Нехай кожен день виграв для Вас яскравими фарбами, а на серці та душі буде світло та затишок!

Фізико-математичний ф-т

ВІРШІ, ЯКІ ДАЮТЬ СИЛИ

28 листопада відзначила ювілей Олександра Прокопівна Ковальова, к. філол. н., доц. ф-ту іноз. філології, ветеран нашого ун-ту, унікальна харківська письменниця, талановита поетеса, перекладачка.

Олександра Прокопівна народилася 1948 р. в с. Бондареве Старобільського р-ну Луганської обл. Закінчила (1971 р.) ф-т іноз. мов ХДУ (нині ХНУ ім. В.Н. Каразіна), к. філол. н. (1980 р.). Член НСПУ з 1983 р. З 1989 р. викладачка, доцент каф. німецької мови. О. Ковальова — автор поетичних збірок «Степові озера», «Обрії», «На два голоси» (українською та німецькою мовами у співавторстві з Надю Шмідт), «Абетка доброти» (книга для дітей), «Осіння проща», «Ходім туди, де спить трава» (укр., англ., німец. мовами у співавторстві з Ольгою Тильною), «Живопліт»,

«Незглибиме літо Батьківщини», книжок прози («Трибальженне дерево», «Овлур та інші повісті»), поетичних антологій («Потік», «Жіночі голоси», «Блакить»), перекладів із німецької (П. Віплінгер «Знаки життя», В. Загорка «Листи Ромео», М. Шваб «Поміж літом і зимою»). Крім того, вона упорядник і перекладач антологій харківської та нюрнберзької поезії («Два міста», «Понад час і простір», «Мости поезії»).

О. Ковальова має чимало літературних премій і нагород, серед яких стипендія м. Нюрнберга (2000), премія ім. Костя Гордієнка (2008, м. Харків), Харківська обл. премія ім. О. Масельського (2010), премія журналу «Березіль» (1996, 2008, 2011). Поезії О. Ковальової публікувались у перекладах багатьма мовами.

Р. Мельников, зав. каф. укр. літ. і журналістики імені проф. Л. Ушкалова: «Годувати Харків кінця ХХ — поч. ХХІ ст. без її активної діяльності — «Просвіта», «Спадщина», «Спілка письменників, налагодження літ. зв'язків між словобанками і франк-концями, організація й проведення численних заходів, підтримка творчої молоді, викладання в ун-ті, — часом думалося: і коли вона все встигає, адже до громадських і професійних справ додавалася ще й сім'я (чоловік, двоє дітей + племінник, нині знаменитий поет), а Олександра Прокопівна при тому пише вірші, прозу, критику, перекладає з німецької і поезію, і прозу, укладає антології... — і все з таким ідеальним — довершеним — художнім смаком...». Колеги по письменницькому перу вважають, що Олександра Ковальова — це «Людина вражаючої глибини й душевної стійкості, принципової людяності, тонкої шляхетності й величезного творчого потенціалу. Олександра Прокопівна дихає словом, особливо в цей час, коли тільки Божа ласка, молитва й просвітлені вірші дають сили на новий день».

Даруюмо читачам один із її віршів: В слові, сказаному влітку, Наливаються жита. Навесні промовиш слово, — Лист на гілці вироста. Бо нічого на цім світі Не буває просто так. Бо від слів холодних може На люту замерзнуть птах. А коли надійде осінь, Налаштуєш на жива. Підбіри тумани й роси, Й тінь, що небом проплива. А вже золота і воску Осені не позичать. Тут на кожному листочку Кругла воцана печать. Не зривай її, не квася. Прочитаєш, буде час Цінувать не тільки радість, Але йсмуток, і печаль.

Шановна Олександра Прокопівно, бажаємо Вам здоров'я, наснаги, нових поетичних творів.

КОНКУРС ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

15 грудня на базі ХНПУ імені Г.С. Сковороди проведено II (обласний) етап XIV Міжнародного мовно-літ. конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка.

Наш заклад разом із Департаментом науки і освіти ХОДА виступив співорганізатором конкурсу й дав можливість проявити свої творчі здібності здобувачам III-IV рівнів акредитації та курсантів закладів ВО з 20 ун-тів Харкова.

Модератором заходу виступив д. філ. н., проф., декан УМЛФ ім. Г.Ф. Квітки-Основ'яненка К.Ю. Голобородько. Відкрила конкурс і привітала учасників і всіх присутніх проф., проректор з наук, інновац. і міжнарод. діяльності ун-ту С.В. Бережна. Голова журі обл. етапу конкурсу, доц. каф. української мови ім. проф. Л.А. Лисиченко Ю.М. Лебеденко представила членів журі, ознайомила з регламентом та алгоритмом проведення конкурсу, метою якого є вшанування творчої спадщини Тараса Григоровича Шевченка, сти-

мулювання студентської молоді до вивчення української мови і літ. Основними завданнями конкурсу є виявлення творчо обдарованої молоді та розвиток її потенціалу; виховання в молодого покоління поваги до мови і традицій свого народу; виявлення майбутньої плеяди митців художн. слова.

Члени журі уважно перевірили роботи конкурсантів і визначили переможців, які братимуть участь у наступному етапі в лютому. Серед призерів є і студентка З к. УМЛФ імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка, голова СНТ ф-ту Карина Залеська, яка посіла почесне 3 місце серед учасників гуманітарного профілю. Тож бажаємо харків'янам подальших перемог на всіх фронтах!

Ю. Лебеденко, голова журі

До 100-ліття з Дня народження

ДОСЛІДНИК «СЛОВА О ПОЛКУ ІГОРЕВІМ»

16 вересня 2023 р. виповнилося 100 років від дня народження д. філол. н., проф. Михайла Федосійовича Гетманця, зведеного літературознавця не тільки в Україні, але також і за її межами.

Сфера його літературознавчої діяльності була багатогранною: історія, теорія літератури, вишівська і шкільна методика викладання літ-ри. Але особливе місце в наук. спадщині М.Ф. Гетманця посідало вивчення видатного твору світової літ-ри «Слова о полку Ігоревім», який не тільки стоїть в одному ряду з такими шедеврами середньовіччя, як «Пісня про Роланда», «Пісня про Нібелунгів», «Витязь у тигровій шкірі», але й переважає їх своїм ідейно-художнім змістом.

За радянських часів «Слово...», як відомо, вважалось спільним художнім пам'ятником трьох братніх народів — російського, українського та білоруського. Про їхнє «братерство» сьогодні говорити не приходиться. Але вже тоді, коли існував Радянський Союз, у приватній бесіді зі мною професор казав: своєю фетишкою, лексикою «Слово...» має загальнослов'янське значення, хоч усе-таки, на його думку, здебільшого воно належить українській літ-рі, бо події, описані у творі, відбуваються на території України. Звичайно, у той час не тільки відверто говорити, але й натякати на будьякий пріоритет України було неможливим. Тому Михайло Федосійович змушений був дотримуватись офіційної позиції.

Майже всі наук. праці М.Ф. Гетманця про «Слово...» були опубліковані у 1970–1980-х рр. У цій ювілейній статті хочу нагадати про головний внесок професора у вивчення і поглиблене тлумачення низки питань, пов'язаних з іст. подіями у «Слові...».

На відміну від своїх попередників і сучасників, які вивчали «Слово...», проф. Гетманець не обмежувався аналізом літописних джерел наук. літ-ри, а широко використовував розшуки на місцевості, щоб точно визначити маршрут походу князя Ігоря в половецькі землі. А головне — знайти названі у «Слові...» річки, на берегах яких відбулися битви війська Ігоря з половцями:

Сюурлій, де князь одержав перемогу, і Каяла, де Ігор зазнав поразки й опинився в полоні хана Кончака. Саме «Слово...» і літопис свідчать про те, що події відбувались якраз у басейні Дону і Сіверського Дінця. Саме тут проф. Гетманець відшукав річки Сюурлій і Каяла, на сьогодні відповідно Гола Долина і Макатиха. Перша розташована в Ізюмському р-ні Харківської обл., друга (Каяла) — на Донеччині, у Слов'янському р-ні.

Це дуже важливо підкреслити, тому що деякі дослідники взагалі не визнавали існування річки Каяли. На їхній погляд, Каяла — суто символічна назва й означає вона «жаль», «смерть» або «журба». На це питання дав переконливу відповідь Михайло Гетманець у своїй монографії «Тайна річки Каяли», яка здобула високу оцінку серед науковців і читачів. Він запропонував іншу, ніж його попередники, етимологію слова «Каяла», що має тюркське походження і в перекладі означає «кам'яниста». На берегах Макатихи, у минулому Каялі, були знайдені кам'яні уламки від кар'єрів, у яких добували каміння для будівництва. Завдяки двом організованим ним експедиціям «По шляхам походу Ігоря» (сухпутній, у якій брав участь і автор цієї статті, й унікальний, єдиний у своєму роді кінний,

див. на фото) був остаточно встановлений маршрут походу: першого — від Новгород-Сіверська до річки Сомниці, другого — від неї до Каяли. Крім того, професор вніс слушні корективи в розкриття змісту так званих «темних місць» у «Слові...», здійснив власний переклад «Слова...» українською.

У 1996 р., коли Україна вже здобула статус незалежної, вільної держави, у Харкові відбувся III Міжнародний конгрес українознавців, де виступив М.Ф. Гетманець із доповіддю «Актуальні проблеми вивчення «Слова о полку Ігоревім» в Україні» і уже на повний голос висловив заповітні думки, що Україна є прямим і найголовнішим спадкоємцем культури Київської Русі, а «Слово...», при всій його загальнослов'янській значимості, — українського походження.

Усвідомлюючи, яку велику роль може відіграти «Слово...» у формуванні національної гідності молоді, він надрукував метод. посібник «Слово о полку Ігоревім» у школі, в якому висвітлив усі аспекти ідейно-тематичн. змісту і поетики видатної пам'ятки, вивченням якої не можна обмежуватися на уроках, а слід організовувати змістову позакласну роботу в межах літ. гуртка, пошукових груп: організувати у школі тиждень «Слова...», тематично оформити куточок або клас, випустити стінну газету, організувати конкурс малюнків, вікторину на тему «Слова...», конкурс ерудитів, читців уривків із пам'ятки, поетичних переспівів «Слова...», підготувати виставку книг відповідної тематики тощо.

На завершення варто сказати, що вся творча діяльність М.Ф. Гетманця, присвячена «Слову...», свідчить про те, що він є одним із провідних його дослідників, який зробив вагомий внесок не тільки в українську, а й у світову «Слов'яно-».

Підготував І.І. Доценко, к. філол. н., доцент, багаторічний очільник кафедри і декан філолог. ф-ту

ІДЕАЛ ПЕДАГОГА-НАСТАВНИКА

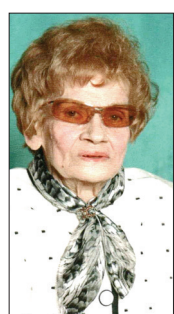
28 жовтня виповнилося 100 років від дня народження Людмили Данилівни Попової (1923, м. Харків — 2014) — к. пед. н., проф., учасниці Другої світової війни, ветерана праці, фахівця з історії педагогіки, активної громадської діячки.

Л.Д. Попова — харків'янка, закінчила СШ 102, яка, за спогадами Людмили Данилівни, «розташовувалась по вул. Артема, 29 — у тому самому будинку, де після війни я навчалась у педуніверситеті, а потім майже 50 років працювала. Коли закінчила школу, відразу почалася війна. Я евакуювалася до Казані, де працювала на фабриці, навчалася в училищі. У 1942 р. пішла на фронт, кінець війни зустріла під Варшавою. Повернулася в рідне місто, де під час війни загинули мої батьки. У 1949 р. вступила на історико-філолог. ф-т пед. ін-ту, навчання у якому викликає лише позитивні спогади. Грала у волейбол у відомого тренера Василя Андрійовича Тутаря.

Серед студентства було багато фронтовиків, яким було дуже важко адаптуватися до мирного життя, але було велике бажання вчитися. Через рік після ін-ту вступила до аспірантури при каф. педагогіки і захистила дисертацію під керівництвом проф. Миколи Олександровича Григор'єва».

Л.Д. Попова свою науково-пед. діяльність розпочала у ХДП імені Г.С. Сковороди (з 1961), пройшовши всі сходинки викладацької діяльності: асистент, ст. викл., доцент, проф. (учене звання присвоєно у 1986 р.) каф. педагогіки, 5 років завідувала каф. педагогіки, була депутатом Харківської міської ради. У 1990–2002 рр. Л.Д. Попова обиралася членом спец. ради із захисту канд. дисерт. з педагогіки, іст. педагогіки, психології. «Мене вважали суровою, прямою, вимогливою, але мені здається, що ці якості необхідні керівникам, коли вони поєднуються зі справедливістю».

Л.Д. Попова створила власну наук. школу з історії вітчизняної та зарубіжн. педагогіки, де було підготовлено 43 к. пед. н. Вона є автором понад 250 наук. і науково-метод. праць історико-педаг. спрямованості.

Особлива увага наук. школи Л.Д. Попової була спрямована на творчі пошуки нових архівних документів, маловідомих матеріалів і навчально-метод. літ-ри з проблем розвитку пед. думки України кінця XIX — 20 рр. XX ст. — періоду боротьби за українську націю. школу й педагогіку; вивчення пед. спадщини видатних українських педагогів, освітан і діячів культури Слобожанщини, теоретичні ідеї та практичні здобутки яких були незаслужено забуті. Аналізуючи з аспірантами підготовку вчительських кадрів в Англії та США, Л.Д. Попова дійшла висновку, що «вони використовують наш досвід, нашу педагогіку, напрацьований нами багаточисний матеріал, нашу пед. спадщину Г.С. Сковороди, К.Д. Ушинського, Х.Д. Алчевської, В.Г. Короленка, Б.Д. Грінченка, Г.М. Хоткевича, А.С. Макаренка, В.А. Сухомлинського та ін. Українська пед. школа — це могутня школа, у неї велике майбутнє, тим більше, якщо вона буде використовувати не тільки власний національний спадок, а й надбання інших пед. шкіл».

Л.Д. Попова нагороджена орденом Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.; 12 медалями, зокрема «За відвагу», «За бойові заслуги», медаллю імені А.С. Макаренка, знаком «Відмінник народної освіти України», «Юдіною року ун-ту — 1995» та ін. Як вважає Олена Гнізділова, «В основі ставлення Л.Д. Попової до своїх учнів і колег є повага і вимогливість, доброта, людяність, щирий інтерес до їхніх ідей і творчої праці, бачення в них одностудентів. Для своїх учнів, серед яких багато кандидатів і докторів наук, Людмила Данилівна є ідеалом педагога-наставника, домінуючою ціннісною орієнтацією якого є щира безкорислива любов до людей, бажання зробити їх щасливими, підтримати в професійному зростанні».

Підготовлено за матеріалом статті Олени Гнізділової та інтерв'ю від 1995 р. Ірини Бикової

НАУКОВИЙ ДЕБЮТ ПЕРШОКУРСНИКІВ — 2023

10 листопада у Всесвітній день науки заради миру та розвитку на ф-ті соц. і поведінк. наук відбулося представлення наук. здобутків першокурсників спец. 231 Соціальна робота під керівництвом магістрів 6 к.

Здобувачі 2–4 курсів, переможці та призери минулорічних конкурсів, були в журі та оцінювали молодих науковців. Насправді, ця традиція організації Наук. дебюту першокурсників на нашому ф-ті налічує вже більше 15 років. Ун-т підтримує міжнародні тенденції щодо сприяння молодим науковцям та продовжує із року в рік шукати таланти та відкривати нові імена у світі науки. Цей рік не виняток.

Почесними переможцями конкурсу стали: I місце — Біланенко Аліна з темою «Соц. виховання підлітків засобами ігрової діяльності в центрах соціально-психолог. реабілітації дітей» (кер.: Д. Якимович, магістр 65-СР гр.). II місце — Бабакова Владислава з темою «Соц. профілактика дезадаптації підлітків в умовах школи» (кер.: Д. Збаранська, магістр 65-СР гр.), Дерей Владислава з темою «Вплив сім'ї на формування особистості дитини» (кер.: Д. Діденко, магістр 65-СР гр.) та Новак Інна з темою «Соц. робота з дітьми-сиротами та дітьми, позбав-

леними батьківського піклування» (кер.: А. Сінченко, магістр 65-СР гр.). III місце — Овчаренко Вікторія з темою «Соц. підтримка внутрішньо переміщених осіб» (керівники: Д. Збаранська, А. Павлишинець, магістри 65-СР гр.).

Також не можливо не зазначити надзвичайно цікаву взаємодію із всіма учасниками конференції, яку підготували здобувачки ВО груп 6-СРМ та 32-СР Терещенко Вероніка та Силиверст Юлія, — вікторина, що потребувала від присутніх ґрунтовних знань про академ. доброчесність і про наш Ун-т.

Вітаємо наших здобувачів та їхніх наук. наставників! Виступи були змістовними та цікавими, захопливими, з використанням нових підходів до вирішення соц. проблем. Викладачі та здобувачі ст. курсів висловили слова підтримки першокурсникам та подякували за прекрасну роботу організаторам та учасникам, що надало наснаги продовжувати цю традицію.

Поліна Литвин, здобув. I (бакалаврськ.) РВО спец. 231 Соц. робота, 32-СР гр.

УРОКИ КОЗАЦЬКОЇ СЛАВИ ОЧИМА МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧІВ

Ось уже понад рік як існують у ШХ Харкова онлайн-уроки «Козацької слави», спрямовані на те, щоб розказати дітям про козаків і в ігровій формі познайомити учнів із традиціями, звичаями, культурою наших предків. Що думають студентки про уроки козацької слави?

Аня Явтушенко: «Уроки, професія вчителя — для мене це мрія, до якої прагнула все своє життя ще з дитинства. Мені здавалося, що проводити заняття зможу лише після закінчення ун-ту, але трапилось можливість здійснити це бажання раніше. Спершу було трішки складно, але згодом ми з вівчатами стали командою. І дуже люблю дітей, історію, тому ці козацькі уроки були справжнім задоволенням, гарним початком для проф. діяльності, вони довели, що вчитель — це та професія, яка мені потрібна. Вони навчили нас працювати в команді, домовлятися, висувати свої пропозиції та йти на компроміси. Тож далі тільки більше, на цьому зупинятися точно не плануємо».

Аліна Ходаковська: «Ви запитаєте, як могли 3 людини з різними поглядами на уроки об'єднатися і працювати злагоджено? Звісно, це іноді не так просто. Кожна з нас бачить урок по-своєму, але варто йти на компроміс і поєднувати ідеї. І, як виявилось, це приводить до надзвичайного результату. Наші зустрічі на платформі «Google Meet» завжди веселі та продуктивні, злагоджені й результативні. Ми щоразу знаходимо якісь нові форми та методи уроку, навчаємось одна в одній та допомагаємо не лише під час підготовки до уроків, але й у житті поза ун-том. Ці уроки зробили нас дійсно близькими, що є неоціненним скарбом у часи «дистанційної дружби».

Ольга Гусак: «Мета наших уроків — залучити дітей до навч. процесу й зацікавити їх історією, показати, що ця наука — не сухі події, що все наповнене сенсом і має свої цікавинки!»

Звісно, щоб створити урок, потрібне натхнення. Перший урок створювався із запалом, бо ми йшли до дітей, і для них хотілося зробити все якнайкраще, а вже наступні уроки ми створювали завдяки тому, що бачили фідбек від учнів і розуміли, що все це ми робимо не дарма! Знаєте, як приємно в кінці уроку отримувати теплі слова, реакції від дітей і вчителів у формі різних емоцій, а особливо бачити їхні усміхнені обличчя й чути, як вони запрошують нас до себе ще.

Часто згадую наші уроки і те тепло, яке нам залишили учні.

Безперечно, під час такої плідної співпраці між нами виникали непорозуміння, бо іноді важко було домовитися, але ми з усім упоралися. Не стало перепорою на нашому шляху до поділі інформації дітям ні вимкнення світла, ні перенесення наших занять через тривоги і безпекові питання.

Будьмо відвертими: таку широкую діяльність ми самотію розгорнути не змогли б. Хочемо висловити подяку нашому наставнику, керівнику, людині, яка є прикладом і натхненням, Черніковій Інні Володимирівні. Вона завжди підтримує, допомагає, підбадьорює нас і бере участь в уроках. Усього, за нашими підрахунками, було проведено понад 60 уроків серед учнів понад 40 шкіл, гімназій і ліцеїв, і не лише Харківщині».

Студенти-історики вважають, що сьогодні дуже важливо пам'ятати минуле нашої Батьківщини, адже народ існує доти, доки знає свою історію. Вона потрібна, щоб знати, чому ми такі як є, щоб пам'ятати, завдяки яким подіям і людям ми маємо те, що маємо, адже все наше життя — історія. Жити не заради героїв минулого і нічого не робити, а спиратися на їхні плечі та досвід, робити висновки і творити вже свою, новітню історію України.

Коли, як не зараз, можна починати цікавитися історією, продовжувати поринати в неї, тому що у світлі тих подій, які відбуваються, варто пам'ятати, कि ми є, чи ми не нащадки!

Матеріал підготували студентки 3-го р. навч. ф-ту іст. і права

Анна Явтушенко, Аліна Ходаковська та Ольга Гусак

УМЛФ СВЯТКУЄ!

Вітаємо український мовно-літературний факультет з 35-річчям заснування та 245-річчям з дня народження Г.Ф. Квітки-Основ'яненка.

НЕЗЛАМНІ ПЕДАГОГИ

Пропонуємо нашим читачам познайомитись зі здобувачкою 3 к. УМЛФ імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка спец. укр. та англ. мови Карину Петухову, яка успішно поєднує навчання та викладання в закладах освіти.

Карина народилась в смт. Приколотне Харківської обл. Куп'янського р-ну. Навчалась у КЗ «Приколотнянський ліцей Вільхуватської сільради», де й зараз працює вчителем англ. мови.

«Мотивувало мене обрати професію вчителя бажання працювати з дітьми та вивчити англ. мову. Дуже хотілось, щоб уроки англійської для дітей стали якомога цікавішими та учням дійсно хотілось відвідувати заняття. Життя в окупації тривало 7 місяців, упродовж якого ми не мали зв'язку. З окупації вибратись не вдалось, тому наше щастя було, коли звільнили територію. Після деокупації в Приколотнянському ліцеї змінився директор. Через те, що певна кількість учителів працювала під час окупації, колектив педагогів суттєво змінився. Ті вчителі-коллаборанти звичайно вже не працюють. Перший урок у школі

минув дуже легко, бо мені одразу вдалось знайти спільну мову з дітьми. Вони мене знають дуже добре, а я знаю дітей та їхніх батьків.

Спілкування з народним депутатом України Р.П. Гришком залишило мені багато позитивних вражень. Йому дуже цікаво було дізнатись про життя в окупації, деокупацію мого рідного ліцею, а також про мій досвід як учителя. Я поєдную роботу і навчання ще з II курсу. Маю індивід. графік навч., виконую завдання та надсилаю їх викладачам, якщо немає можливості відвідати пару.

Бажаю всім студентам напередодні сесії успіхів, терпіння та віри у свої сили! Кожен із Вас спроможний досягти успіху!

Підготували **Трезуб Олександр** та **Степнова Валерія**, позашт. коресп. газети «Учитель»

СТОРІНКАМИ ЖИТТЯ

Майже 30 років пов'язано з нашим ун-том в Олені Володимирівни Варенікової — к. філол. н., доц., заст. декана з навч. роботи УМЛФ імені Квітки-Основ'яненка, яка в листопаді відзначила ювілейний день народження.

Яскароп'янка. З дитинства бачила себе лише вчителем, тому під час навчання в школі попросила, щоб мене перевели до пед. класу, де викладала педагогіку А.Г. Відченко, а психологію — Т.Б. Хомуленко. Ці заняття, як і уроки української мови та літ., були особливо цікавими для мене, тому що дуже поталанило навчатись у найкращих учителів. Після школи вступила на тоді ще філологічний ф-т (укр. відділення). Пам'ятаю всіх своїх викладачів, які вимогливо, з повагою, доброзичливо ставились до нас.

На посаду викладача каф. української літ. прийшла в 1994 р., потім була посада ст. викладача і заст. декана з виховної роботи. Це був яскравий і насичений період, коли ми із студентами готувались до конкурсів, мандрували Україною, зустрічали гостей ун-ту, писали сценарії, займались волонтерською роботою, опікуючись дітьми-сиротами та школами-інтернатами, а з 2014 р. почали допомагати війнам АТО.

На кафедрі викладаю українську літ. I полов. XIX ст., вивчаю розвиток шевченківського, зокрема 20–30-х років, коли воно почало зароджуватись і працювали академіки С.Єфремов, А.Кримський та ціла когорта талановитих учених, які були репресовані, а їхні роботи зачинили в спецховищах на довгі десятиліття.

Для мене самої було несподіванкою прихід у редакцію нашої ун-тської газети «Учитель», бо я себе ніколи не бачила в ролі журналіста. Працювала в згуртованій команді однодумців. Це дало досвід, який знадобився з від-

криттям спеціалізації «Українська мова і літ., редагування», адже не з книжок вивчала роботу коректора, редактора, журналіста. Разом із майбутніми колегами почала вивчати історію видавничої справи та журналістську майстерність, коректуру, на базі нашої газети студенти проходили практику. Радію, що багато з наших вихованців зараз успішно працюють у редакціях і видавництвах України.

Цікавою була можливість 3 роки працювати в Китаї, знайомлячи своїх китайських студентів з Україною. Незвичиними були і система навчання, і підготовка студентів до занять, і кит. кухня, і багато інш. Вражали люди — готові прийти на допомогу, усміхнені, приязні.

Війна внесла корективи у звичний розмірений ритм життя, зруйнувавши долі багатьох українців, зокрема і мою. Ми вийшли з Харкова з піврічною онукою та її мамою. За кордоном вимушено опинились багато родин з дітьми, тому почали відкриватись недільні українські школи, в одній із яких у Женеві разом із колегами з різних міст України я розповідаю про наші традиції, історію, культуру, навчаю мови та літ. Окрім того, працюю волонтером в укр. освітньому хабі кантону Женева, ділюсь знаннями з виготовлення ляльки-мотанки. На заняття приходять і діти, і їхні мами й бабусі. Виготовлення ляльки-мотанки допомагає зняти психологічну напругу особливо тим, хто пережив окупацію та втрату рідних унаслідок російської агресії. Мої лялечки були представлені Українською місією в ООН, кошти від реалізації яких були направлені для адресної допомоги постраждалим від війни, а отримані кошти під час ярмарків спрямовуються на підтримку ЗСУ. Це хоч і крихітний, але внесок у нашу Перемогу.

Усім нам напередодні Нового року бажаю, щоб наша Україна якомога швидше здобула Перемогу й повернулася до мирного життя.

Колектив українського мовно-літ. ф-ту і редакція газети «Учитель» щиро вітає Олену Володимирівну з ювілеєм! Хай справдиться все, про що мріється!

Підготувала **Ірина Бикова**

ЗИМОВА СЕСІЯ 2023

Сесія — один із найвідповідальніших етапів у житті кожного студента. Це підсумок знань, набутих протягом семестру, результати якого кожен студент прагне підтвердити на найвищому рівні. Ми зібрали для вас розповіді про підготовку до зимової сесії від студентів.

Данько Анастасія, 3 курс, УМЛФ: «Зимова сесія — це черговий виклик для мене, тому я доволі серйозно та з великим запалом готуюся до неї. Передусім складаю розклад, який дозволяє мені ефективно розподілити час для повторення та вивчення необхідного матеріалу з різних предметів; стараюся тримати баланс між навчанням і відпочинком, оскільки важливо не перевантажити себе. Для підготовки до іспитів я активно використовую навч. матеріали, зібрані за семестр, та роблю конспекти. Також обговорюю матеріал із товаришами, що часто виявляється дуже корисною практикою, оскільки ми можемо поділитися знаннями одне з одним та вирішити разом питання, які виникають. Важливу роль відіграє мотивація. Я завжди пам'ятаю, задля чого розпочала навчання в цьому ун-ті та які цілі прагну досягти. Ця мета допомагає мені подолати будь-які труднощі».

Котляревська Софія, 1 курс, УМЛФ: «Думаю, що перша сесія — це досить важливий етап у житті кожного першкурсника. Вона прокладає шлях у студентський світ і вказує на те, чи тернистий він буде. Готуючись до зимової сесії, намагаюся вчасно здавати всі завдання, аби не накопичувати борги, а також поступово розбирати всі теми, щоб не довелося одразу все вчити у грудні перед іспитами. Сподіваюся на успішне закриття першої сесії!»

Пятіна Дар'я, 1 курс, УМЛФ: «Задля успіху й отримання високих результатів треба звертати увагу на декілька принципів: правильний розпорядок дня і планування свого часу; систематичне вивчення саме того матеріалу, який стане в пригоді; контроль емоційного стану і піклування про своє здоров'я; відпочинок. Ці фактори допомагають мені залишатися активним членом сквородинівської сім'ї та належним чином готуватися до майбутньої сесії».

Сміян Анна, 1 курс, ф-т іст. і права: «Моя найголовніша порада — не готуватися за день до іспитів. Потрібно не забувати й про зручний простір, у якому ви навчатесь. Багато викинути звук від повідомлень, адже через це увага зникає та важко потім сконцентруватися. Нехай вас зігриває

думка, що після зимової сесії у вас буде довгоочікуваний відпочинок!»

Курко Олександр, 6 курс, ф-т природничої, спец. і здоров'я збережув. освіти.: «До зимової сесії готуюсь ретельно, адже маю намір продемонструвати здобуті знання на високому рівні. Протягом усього семестру відвідую всі заняття та виконую завдання, задля того щоб полегшити процес підготовки, адже набагато легше повторити матеріал, аніж наново його вивчати. Упевнений, що кожен здобувач освіти має свої певні «правила» підготовки. Я не пишу конспектів великих розмірів, а роблю для себе схеми й таблиці, які полегшують, на мій погляд, запам'ятовування інформації».

Неронова Олена, 1 курс, УМЛФ: «Передусім це моя перша сесія, тому підготовка до неї почалася з першого навч. дня. Одним із головних аспектів підготовки є розставляння пріоритетів у вивченні матеріалу. Важливо розуміти, що не слід пропускати заняття. Безперечно, стрес — це ворог, який навіює страх і невпевненість у своїх знаннях, тому треба налаштуватися на позитив, хоч у наших реаліях це складно. Крім того, я створюю для себе мнемонічні фрази — вирази, які допомагають запам'ятовувати ключові поняття, визначення тощо».

Підготували текст та фотоколлаж **Трезуб Олександр** та **Степнова Валерія**, позаштатні коресп. газети «Учитель»

УНІКАЛЬНІСТЬ ТУРЕЦЬКОЇ МОВИ ПРИВАБЛЮЄ

Ми єдиний виш на сході України, де здобувачі ВО уже майже протягом 25 років мають можливість отримати спеціалізацію з турецької мови.

За цей час ми маємо вже сотні випускників, чимало з яких працюють за обраною спеціальністю як в Україні й Туреччині, так і в інших країнах світу. Що приваблює сьгоднішніх абітурієнтів, що мотивує їх вивчати саме турецьку мову, які перспективи вони для себе бачають? Про це ми запитали Алісу Чернявську та Владислава Барабанова — здобувачок 2 курсу ф-ту іноземної філології.

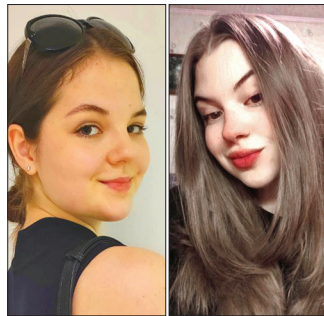
Чому ви обрали саме турецьку?

А.Ч.: Ще в США мене зацікавили культура, фільми цієї країни. Коли я чула цю мову, моя душа починала танцювати, а вуха відчували задоволення. Вступаючи до ун-ту, я побачила можливість вивчати турецьку, тож вирішила не втрачати свого шансу і ні хвилини не шкодувала.

В.Б.: Через війну доля привела мене до Туреччини, де я зрозуміла, що турецька мова мені дуже подобається, і мені цікаво не просто чути, але й розуміти, про що говорять люди навкруги.

Що, на вашу думку, головне під час вивчення іноземної мови?

А.Ч.: Найважливішим є не намагатися зазвичай, а спробувати зрозуміти мову, її логіку, її структуру. А під час вивчення нової лексики дуже допомагає те, що я знаходжу певні асоціації для кожного нового слова.

В.Б.: За майже 2 роки проживання в Туреччині я познайомилась із великою кількістю неймовірних людей. Часто спілкуюсь із сусідами. Інколи це буває дуже важко (допомагає знання англій-

ської), бо я тільки на початку свого шляху, але намагаюсь максимально використовувати всі свої знання, особливо з продавцями, коли купую овочі та фрукти на ринку.

Які цікаві заходи проходять у вас на турецькому відділенні?

А.Ч.: Були зустрічі з викладачами турецьких ЗВО, також заходи і заняття, присвячені культурі й історичним подіям Туреччини. Знаю, що минулого року було надруковано збірку турецьких поезій, перекладених нашими студентами українською мовою.

В.Б.: Нещодавно я відвідала дуже цікавий захід, на якому викладач Газіантепського ун-ту розповідав про виникнення та розвиток тюркських мов.

Чи плануєте в майбутньому працювати з турецькою мовою?

А.Ч.: Однозначно так. Поки що не знаю, як саме, але можливостей багато, особливо зараз, коли чимало турецьких компаній хочуть допомагати відбудовувати Україну після війни.

В.Б.: Ми ніколи не знаємо, куди нас заведе життя завтра, тому цілком імовірно, що я приїду до Туреччини ще раз, щоб тут працювати, або буду працювати з турецькою в Україні.

Спілкувалася зі здобувачками **І.А. Скразловською**, к. філол. н., доц. каф. східних мов ф-ту іноз. філол.

ЗУСТРІЧ ІЗ НЕСКОРЕНИМ ГЕРОЄМ

30 листопада відбулася надзвичайно важлива дискусійна зустріч під назвою «Життя нескорених», до якої долучилися УМЛФ імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка, ф-т інозем. філології та ф-т природн., спец. і здоров'я збережув. освіти.

На заході були присутні декани ф-тів: **Костянтин Голобородько**, **Сергій Микитюк**, координ. з вихов. роботи **Жанетта Юр'єва**, а також президент БФ «Громадянин» **Олена Шмідт**.

Під час зустрічі студенти та викладачі отримали унікальну можливість поспілкуватися з винятково мужньою особистістю — ветераном російсько-української війни, оператором безпілотних літальних апаратів (БПЛА) **Олексієм Федоренком**, відомим за позивним ФРОДО. Учасники заходу зазірнули в надзвичайну історію нашого Героя, дізнавшись про його неймовірні випробування та витоки сил у світі воєнних подій.

Олексій Федоренко — учасник програми «Кіборги». Під час виконання бойового завдання під Бахмутом він потрапив під ворожий мінометний обстріл, зазнав тяжких поранень і втратив праву руку, але вижив і зараз допомагає своїм побратимам за підтримкою БФ «Громадянин», головна мета якого — надати допомогу всім захисникам, щоб вони могли залишатися із суперможливостями й надалі. Також на зустрічі всі присутні мали можливість ознайомитись із актуальними зборами програми «Кіборги», поставити запитання Олексію та отримати змістовні й ґрунтовні відповіді.

Дякуємо Олексію Федоренку за неймовірну розповідь та величезний внесок у захист нашої країни! Бажаємо міцного здоров'я, мужності та подальших успіхів на цьому тернистому шляху. Нехай його приклад надихає інших на величні вчинки!

ЄДНАННЯ ІСТОРІЙ ТА ПОЕЗІЙ

20.11.2023 р. до 10-річного ювілею Революції гідності керівник НМЦ ф-ту історії і права, доц. каф. всесвіт. історії **Т.Ю. Місостов** і коорд. з вихов. роботи **ф-ту доц. І.В. Чернікова** разом зі здоб. **ВО ф-ту іст. і права** взяли участь у творчій зустрічі з відомою українською поетесою, учасницею Майдану, авторкою істор. вислову «Небесна сотня» **Тетяною Домашенко**.

У зустрічі брали участь представники УМЛФ імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка на чолі з деканом, проф. К.Ю. Голобородьком, а також представники українських ун-тів: КНУ імені Тараса Шевченка, Таврійського НУ імені В.І. Вернадського, Ун-ту Григорія Сковороди в Переяславі та інших.

Під час зустрічі Тетяна Домашенко поділилася спогадами про свою участь у подіях 2013–2014 років на Майдані Незалежності в Києві, які увійшли в історію під назвою «Євромайдан» і «Революція Гідності». Розказала, коли саме і за яких обставин народилася її фраза «Небесна сотня», яка увійшла в історію як історичний крилатий вислів. Також вона презентувала кілька збірок своєї поезії, присвячених подіям на Майдані, окремим учасникам цих подій та Революції Гідності загалом.

Наприкінці зустрічі учасники висловили щиро подяку Тетані Михайлівні Домашенко за цікаві спогади та можливість ознайомитися з її патріотичною поезією.

Т.Ю. Місостов, доц. каф. всесвіт. іст.

Редакція газети виправляє технічну помилку в № 11 за листопад на 3 шпальті у статті «Нова країна — нове життя» Ксенії Мерзлякової, треба читати: «Викладачі використовують на заняттях безліч методик. Наприклад, під час заняття «Одна школа для всіх» традиційно відбувається філософський діалог...»

На іншому предметі «Естетичні навчальні процеси» працюємо в групах, в парах, виконуємо різноманітні дії за допомогою таких прийомів навчання: Teacher in role (Вчитель у ролі), Sculpture (Скульптури), Storytelling (Розповідання історій) та інш.